

**Oświadczenie złożone
przez senatora Grzegorza Wojciechowskiego
wspólnie z innymi senatorami
na 51. posiedzeniu Senatu
w dniu 26 marca 2010 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra rolnictwa i rozwoju wsi Marka Sawickiego

Szanowny Panie Ministrze!

Chciałbym poruszyć sprawę dotyczącą rolników, którzy nie z własnej, umyślnej winy są obecnie oskarżani o przestępstwa polegające na wyłudzeniu dopłat bezpośrednich do produkcji rolnej i dofinansowań do inwestycji prowadzonych w gospodarstwach. W ostatnim okresie do prokuratur rejonowych na terenie całej Polski trafiają zawiadomienia o popełnieniu przestępstw, pochodzące z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Dotyczą one podejrzenia wyłudzenia dopłat obszarowych, cukrowych, do pomidorów oraz środków na inwestycje przez właścicieli gruntów rolnych i gospodarstw.

Z informacji, które do mnie docierają, wynika, że Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa najpierw prowadzi postępowanie administracyjne. W jego wyniku rolnicy zostają zobowiązani do zwrotu nienależnie pobranych dopłat wraz z odsetkami oraz otrzymują dodatkowe kary z tym związane. A następnie w wymienionych sprawach agencja kieruje zawiadomienia o popełnieniu przestępstw, w wyniku których zostają postawione odpowiednie zarzuty.

W związku z pojawieniem się tego bardzo niepokojącego zjawiska, kiedy to agencja w sposób niezwykle rażąco odbiera wcześniej przyznane środki finansowe, mam do Pana Ministra, jako ministra odpowiedzialnego za losy polskich rolników, następujące pytania.

1. Na jakiej podstawie prawnej Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa składa doniesienia do prokuratury, wcześniej nakładając kary administracyjne? Czy, zanim zostanie złożone takowe doniesienie, agencja wyczerpuje wszelkie możliwości sankcji, przewidziane w postępowaniu administracyjnym?

2. Czy składane doniesienia dotyczą każdej wykrytej nieprawidłowości? Proszę zatem o szczegółowe informacje, jakich płatności dokonywanych z ARiMR na rzecz rolników dotyczą doniesienia składane do prokuratury. Proszę o informacje co do skali zjawiska w Polsce i w poszczególnych województwach.

3. Ile do końca marca br. takich doniesień zostało skierowanych do prokuratury, w jakim zakresie i na jakiej podstawie?

4. Jaki procent wszystkich prowadzonych przez ARiMR postępowań w zakresie nienależnie pobranych dopłat lub dofinansowań został skierowany do prokuratury?

5. Czy postępowanie agencji jest odmienne w przypadku rolnika, który popełnił nieprawidłowości umyślnie lub nieumyślnie, nie ze swojej winy?

6. Czy, zdaniem Pana Ministra, rolnicy nie są karani podwójnie za to samo wykroczenie – administracyjnie, np. sankcjami w dopłatach, oraz karnie, np. grzywnami, a nawet więzieniem? Czy jest to kara adekwatna do popełnionego przestępstwa? Czy koszt prowadzonych postępowań administracyjnych lub karnych nie przekracza znacznie wagi popełnionego przestępstwa, np. jeśli dotyczy błędu rzędu kilku arów?

7. Jakie postępowanie jest podejmowane wobec rolnika, który korzystał z błędnych map lub wypisów z rejestru gruntów? Jako rolnicy doskonale wiemy, i Pan Minister, i ja, że nadal panuje bałagan w zakresie numeracji i wielkości działek ewidencyjnych. Ich powierzchnie co chwila ulegają zmianie, np. z powodu prowadzonych prac melioracyjnych, o których niejednokrotnie rolnicy nie są informowani.

8. Jakiego okresu dotyczy opisane postępowanie ARiMR wobec rolników? Czy nie jest ono powiązane z nałożoną przez Komisję Europejską karą w wysokości 92 milionów euro, którą obciążona została Polska za niedociągnięcia dotyczące pomocy obszarowej w latach 2006–2007?

9. Czy w innych krajach członkowskich, tak jak w Polsce, są składane doniesienia do prokuratury na rolników i są prowadzone postępowania przeciw rolnikom, którzy rzekomo wyłudzili dopłatę lub inne dofinansowanie? Jeśli tak, to proszę także o informacje, jakie kary grożą za wyłudzenie dopłat i dofinansowań oraz jakie kary są wymierzane rolnikom.

Reasumując, na koniec chciałbym zapytać Pana Ministra, jakie działania zamierza Pan podjąć, aby uchronić rolników, którzy zostali wprowadzeni w błąd lub popełnili go nieświadomie, przed grożącymi im konsekwencjami karnymi, i czy Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa nadal będzie zawiadamiać organy prokuratury o rzekomych przestępstwach, o których mowa w moim pytaniu?

Z poważaniem
Grzegorz Wojciechowski
Zdzisław Pupa
Norbert Krajczy

Krzysztof Majkowski
Wojciech Skurkiewicz